

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 632
van **RIK DAEMS**
datum: 1 april 2015

aan **JOKE SCHAUVLIEGE**
VLAAMS MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

OVAM - Innovatieve technieken voor bodemsanering

Innovatie is terecht een van de sleutelbegrippen van de Vlaamse Regering.

Tijdens de vorige zittingsperiode werd door de OVAM een procedure gelanceerd voor een innovatieve techniek voor een van de belangrijkste problemen bij bodemvervuiling, de verontreiniging door NOCI (vluchtige organische chloorverbindingen). Dit komt veel voor bij bodemverontreiniging en er is behoefte aan een goede ecologische oplossing die betaalbaar en betrouwbaar is. Dat de OVAM hiervoor een innovatieve techniek wil introduceren en laten ontwikkelen is dus prima.

Na ongeveer 5 jaar voorbereiding gebeurt in 2010 eindelijk een offertevraag onder de vorm van wedstrijd voor innovatieve technieken. Door een jury wordt T.H.V. SITA-TEC gekozen als het meest plausibele en geschikte voorstel. De aangeduide locatie is een terrein in Antwerpen, Sint-Laureisstraat.

Na ettelijke maanden wordt uiteindelijk een besluit genomen. De opdracht wordt toegewezen aan T.H.V. SITA-TEC. Daarna begint de uitvoering. Met de eigenaar en gebruiker of vervuiler wordt geen schriftelijke overeenkomst gesloten omtrent de saneringstechnieken.

Het bij het bestek gevraagde OBO (oriënterend bodemonderzoek) blijkt helemaal niet de realiteit van de vervuiling weer te geven. De vervuilingsgraad blijkt veel ernstiger dan het OBO aanduidt. Toch is dat van groot belang voor de opmaak van de offerte, zowel voor de keuze van de methodiek als voor de prijsvorming.

Door de opdrachthouder (T.H.V. SITA-TEC) wordt een BBO (beschrijvend bodemonderzoek) uitgevoerd volgens de regels van de OVAM. De OVAM keurt dit BBO goed. Aldus wordt evident bewezen dat het OBO fouten, valse gegevens bevat. Dit wordt door de OVAM zelf vastgesteld en bevestigd.

De termijn voor de uitvoering wordt door de OVAM ingekort.

Door de opdrachthouder wordt om zeer verantwoorde redenen een meerprijs gevraagd met de wet in de hand. Dit wordt door de OVAM geweigerd, waarbij men verwijst naar een advies van de Inspectie van Financiën. De Inspectie van Financiën is toch gebonden door de wet (overheidsopdrachtenwet en burgerlijk wetboek) en kan de feiten niet wijzigen.

Finaal loopt het hele project fout. De opdrachtgever wordt door de OVAM bedreigd in de zin dat zij het op andere vlakken "zullen bekopen" zo ze een gerechtelijke procedure zouden aanspannen, hoewel de toegang tot de bevoegde rechter een elementair recht is van ieder mens.

Uiteindelijk wordt de hele opdracht stopgezet en is er geen gecertificeerde techniek geïnnoveerd.

1. Waarom werd er geen schriftelijke overeenkomst gesloten met de eigenaar van het terrein in Antwerpen?
2. Is de minister van oordeel dat het opgeven van foute of valse cijfers als bijlage bij een bestek, wat de prijsvorming beïnvloedt (OBO in casu), een vorm van oplichting is, temeer daar de meerprijs die er nadien uit volgt, wordt geweigerd? Waarom (niet)?
3. Zal de minister het parlement een afschrift bezorgen van het advies van de Inspectie van Financiën (het kunnen er ook meerdere zijn), zowel van vóór de opening van de biedingen als van erna?
4. De grond in Antwerpen is ernstig vervuild en niet gesaneerd. De sanering zou worden gedaan door de OVAM, maar is niet gebeurd.

Wat is nu het decretaal statuut van de betrokken grond in Antwerpen m.b.t. een overdracht?

5. Kan de eigenaar aan de OVAM schadevergoeding vragen?
6. Wat is de totale kostprijs van deze hele mislukte operatie?
7. Wat zijn de voor- en nadelen van de hele operatie voor de overheid, voor de gemeenschap en voor de contractant?
8. Heeft de minister bezwaar dat er ter zake een gerechtelijk onderzoek wordt gevraagd? Zo ja, waarom?

ANTWOORD

op vraag nr. 632 van 1 april 2015

van **RIK DAEMS**

Vooraleer in te gaan op de gestelde vragen, wens ik een aantal onnauwkeurigheden uit de inleiding tot de vraagstelling te weerleggen.

De verontreinigingen waarop dit specifieke project betrekking heeft, zijn VOCl's en niet NOCl. De vijf jaar voorbereiding waarnaar verwezen wordt, is eveneens foutief. Het oriënterend bodemonderzoek (OBO) van de geselecteerde site werd pas op 28 oktober 2008 door de OVAM conform verklaard en na vrijstelling van saneringsplicht werd het terrein opgenomen in de uitvoeringsplanning 2010. Een ambtshalve uitvoering starten vooraleer het OBO bij de OVAM gekend was, zou in dit dossier niet zozeer innovatief maar eerder ongebruikelijk zijn en niet aansluiten bij het gehanteerde beleid en de geldende regelgeving.

Het bestek werd op 28 januari 2010 gelanceerd. Hiervoor werd een innovatieve methodiek toegepast die zowel op de procedure als op de milieutechnische uitvoering van toepassing was. De OVAM organiseerde twee informatiesessies voor alle geïnteresseerden, zowel erkende bodemsaneringsdeskundigen als aannemers van bodemsaneringswerken. Ruim 50 deelnemers woonden de sessies bij en kregen naast de presentatie uitgebreid de kans tot vraagstelling. Essentieel was daarbij de aanbidding van een totaalpakket vanaf de fase van beschrijvend bodemonderzoek tot en met de afronding van de bodemsanering en dit binnen een vast tijds kader en kostprijs, uiteraard met de mogelijkheid voor de contractant om dit zelf in te vullen. Op basis van de 5 gunningscriteria in het bestek werd in het gunningsverslag van 16 februari 2011 besloten de opdracht aan THV TEC-SITA te gunnen voor de prijs van 343.922,50 EUR (excl. BTW). Op 29 april 2011 werd de opdracht gestart. Indien we de voorbereidingen van het bestek ook in aanmerking nemen (voorjaar 2009), is de periode van 5 jaar te herleiden tot 2 jaar.

De opmerkingen inzake het OBO zijn nieuw voor de OVAM en tijdens de opdrachtuitvoering en afronding van het beschrijvend bodemonderzoek (BBO) niet geformuleerd door de opdrachtnemer. In het bestek werd trouwens aangegeven dat de inschrijver zich bij zijn bieding moest baseren op de resultaten van het OBO. De OVAM beschuldigen van oplichting voor een onderzoek dat niet in haar opdracht werd uitgevoerd en waarvan de gegevens aan alle inschrijvers werden gecommuniceerd, is op zijn minst bizar te noemen.

Na afronding van het BBO, een pilootproef en het bodemsaneringsproject, werden de saneringswerken aangevat. In de loop van de saneringswerkzaamheden werd aan de VITO een second opinion gevraagd betreffende de reeds bekomen resultaten van de sanering en de verdere aanpak ervan. De opdracht werd in navolging hiervan stopgezet. De VITO adviseerde negatief omtrent het verdere gebruik van de vooropgestelde saneringstechniek. Daarnaast was de vooropgestelde uitvoeringstermijn al overschreden, evenals het voorziene gunningsbedrag. Er kan ook opgemerkt worden dat de restverontreiniging geen onmiddellijk risico waarvoor urgentiemaatregelen zich zouden opdringen, inhoudt. Urgentiemaatregelen zijn trouwens door de opdrachtnemer op geen enkel moment van de opdracht voorgesteld. De restverontreiniging zal verder worden aangepakt, hierbij rekening houdende met de prioriteitstelling bij de aanwending van de ambtshalve kredieten.

In afstemming met de uitgevoerde saneringswerkzaamheden is het terrein herontwikkeld. Een overdracht van het terrein is geen probleem als er voldaan is aan de artikelen 145 en 146 van het VLAREBO. Vermits er op 5 maart 2009 een vrijstelling van saneringsplicht toegekend werd aan de toenmalige eigenaar, gaat deze vrijstelling bij overdracht van de grond over op de verwerver.

Het vragen van een schadevergoeding of een gerechtelijk onderzoek is de beslissing van de eigenaar.